

Het jaar 2021 in vogelvlucht >

Coronacrisis >

Uitgelichte resultaten >

Onze publicaties >

Experts in beeld >

Vooruitblik: uitdagingen voor de sector >

Voorwoord Medy van der Laan

Vol energie

Voorwoord Medy van der Laan

Vol energie

In dit jaarverslag over 2021 kijken we terug op een moeilijk jaar voor onze klanten en de samenleving en het nieuwe jaar brengt zo mogelijk nog meer uitdagingen met zich mee. We zijn onverwacht geconfronteerd met de oorlog in Oekraïne, terwijl wij nog maar nauwelijks zijn bijgekomen van de coronapandemie. Hoe verschillend ook, beide crises hebben grote maatschappelijke en economische gevolgen.

Rol banken

Banken hebben aangetoond in beide onheilstijden hun maatschappelijke en economische rol te kunnen vervullen. Tijdens de coronacrisis bleef de kredietverlening aan het bedrijfsleven op peil, waarover de sector maandelijks berichtte in de Corona Monitor. Ook rondom de oorlog in Oekraïne hebben de banken een belangrijke positie. Zij zijn volop bezig met het uitvoeren van de sancties tegen Rusland en Oekraïense vluchtelingen aan een bankrekening te helpen zodat deze mensen volwaardig kunnen deelnemen aan onze samenleving. Het is fijn om iets te kunnen doen, als je beseft wat een ongelooflijk leed de oorlog aanricht onder de Oekraïense bevolking.

Vertrouwen

Vorig jaar bleek ook dat het publiek deze cruciale rol van banken ziet en waardeert. Volgens de Vertrouwensmonitor Banken steeg zowel het consumentenvertrouwen in de bankensector als in de eigen bank in de eerste helft van 2021. Dat is voor mij een mooi signaal en iets om op voort te bouwen sinds mijn aantreden op 1 augustus vorig jaar als voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Banken. Vertrouwen is de basis voor een goed functioneren van een bankensector.

Sterke banken, sterke samenleving

In de resterende 5 maanden van 2021 was er direct al een aantal zeer relevante ontwikkelingen. De stresstest van de Europese Centrale Bank in juli liet zien dat Nederlandse banken weerbaar zijn, maar de langdurig lage rente betekent dat wij alles uit de kast moeten halen om ervoor te zorgen dat wij sterke banken houden in Nederland die kunnen bijdragen aan een sterke samenleving.

Duurzaam Nederland

Het coalitieakkoord dat eind vorig jaar tot stand kwam, biedt mooie uitgangspunten voor banken om de komende jaren samen met de regering te werken aan een duurzaam Nederland. Banken liggen op koers met hun afspraken in het Klimaatcommitment Financiële Sector. Uit de rapportage van KPMG in oktober jl. bleek dat 89% van de financiële instellingen het CO2-gehalte van hun financieringen en beleggingen in kaart hebben gebracht. 2022 wordt wat dat betreft het jaar van de waarheid. Wij willen aan het einde van 2022 overtuigend laten zien hoe onze actieplannen bijdragen aan een verlaging van de Nederlandse broeikasgasuitstoot met 55% tot 60% in 2030. Dat willen we samen doen met onze klanten. Wij zullen met name huiseigenaren en ondernemers daarom ondersteunen en activeren met het oog op de noodzaak én de kansen van verduurzaming.

2021 – en het begin van 2022 – hebben ons laten zien hoe kwetsbaar onze samenleving kan zijn, en tegelijkertijd haar grote veerkracht laat zien. Banken zijn zeer gemotiveerd en voelen zich verantwoordelijk om hun klanten en de samenleving daarin bij te staan.

Medy van der Laan

Voorzitter Nederlandse Vereniging van Banken

Het jaar 2021 in vogelvlucht

Januari

Nieuwjaarsreceptie met
publicatie Vertrouwens-
monitor Banken

Ondertekening
Fintell Alliance allian-
tiedocument

Februari

Maart

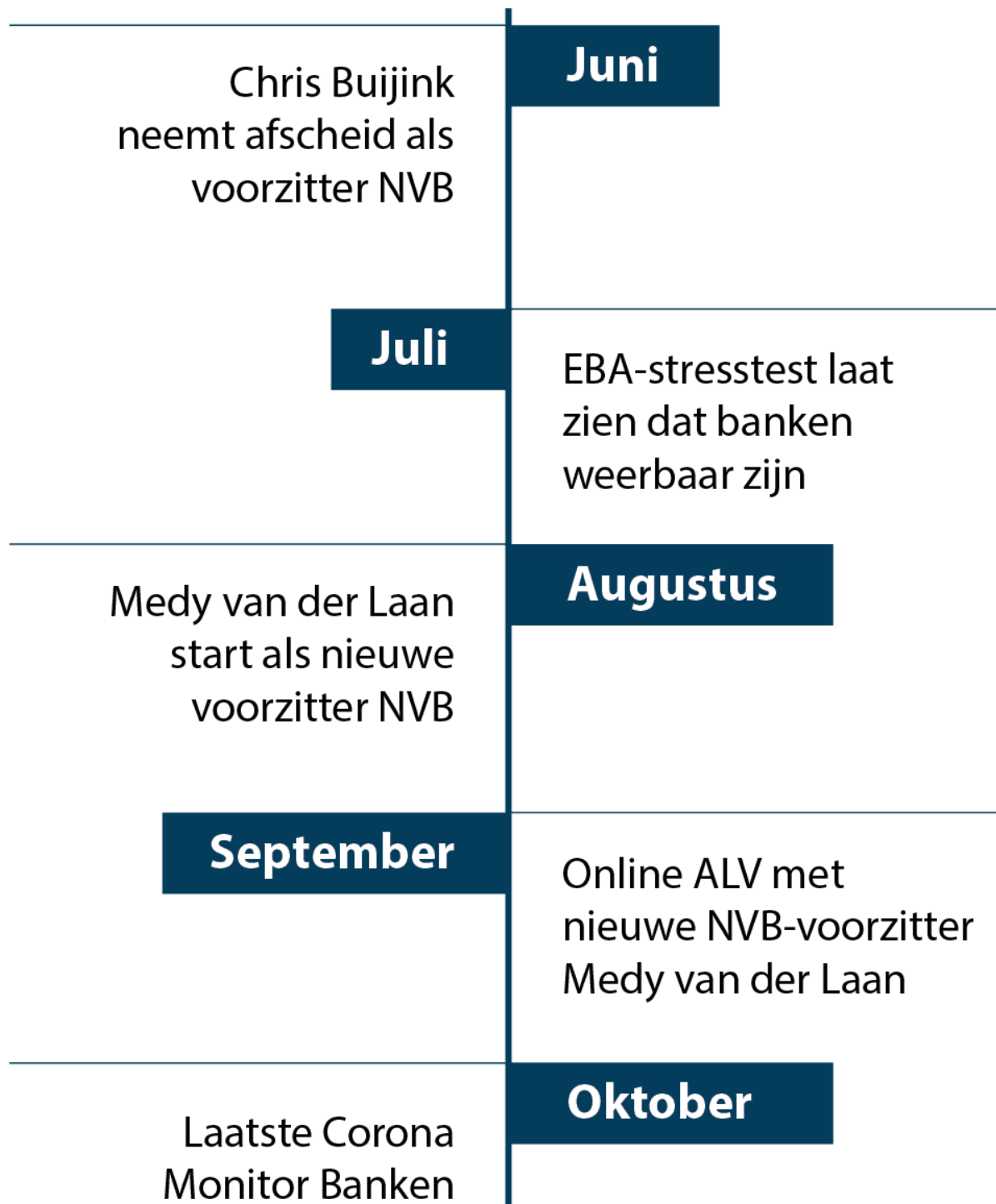
Online Financiële
Verkiezingsdebatten

Publicatie
handreiking: Aan de
slag voor de klas!

April

Mei

Financiële sector
lanceert klimaat-
website

Chris Buijink
neemt afscheid als
voorzitter NVB

Juni

Juli

EBA-stresstest laat
zien dat banken
weerbaar zijn

Augustus

Medy van der Laan
start als nieuwe
voorzitter NVB

September

Online ALV met
nieuwe NVB-voorzitter
Medy van der Laan

Oktober

Laatste Corona
Monitor Banken

November

Stijging schade als gevolg
van digitale fraude maakt
gezamenlijke aanpak
noodzakelijk

Reactie NVB op
regeerakkoord

December

Coronacrisis

Het jaar 2021 stond voor het tweede jaar op rij in het teken van de internationale gezondheids- en economische crisis. Het coronavirus heeft gezorgd voor een nieuwe werkelijkheid voor iedereen. Banken hebben zich in 2021 wederom ingezet om hun klanten zo goed mogelijk door deze moeilijke periode heen te helpen.

Maatschappelijke organisaties samen in actie

Veel ondernemers in het mkb hebben tijdens de coronacrisis het gevoel gehad met de rug tegen de muur te staan. Door de voortdurende lockdowns waren zij – ondanks de steunpakketten – vaak genoodzaakt in te teren op hun eigen vermogen. Met alle gevolgen van dien voor het oplopen van persoonlijke schulden en faillissementen. SchuldenlabNL, het Verbond van Verzekeraars, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en Deloitte hebben de impact van COVID-19 op mkb'ers onderzocht en presenteerden een breed plan om mkb'ers op cruciale momenten te helpen. Met als doel mkb'ers zo goed mogelijk uit deze crisis te laten komen. Het ging hierbij in beginsel om niet-financiële hulp, in aanvulling op de liquiditeitssteun van de overheid, banken en (andere) schuldeisers. De belangrijkste resultaten uit dit onderzoek zijn dat er teveel versnippering is in het hulpaanbod voor ondernemers. Daarnaast wordt het wiel onnodig te vaak opnieuw uitgevonden.

Corona Monitor

Corona Monitor nr 9

Deze monitor geeft inzicht in de bancaire financieringen aan ondernemers.

Publicatiedatum **1 oktober 2021**

Bedrijven

Totaal aantal klanten geholpen

71.500*

Totaalbedrag financiering **66,5 mld**

In 2020 hebben **129.000** bedrijven
een betaalpauze gekregen met een
totale waarde van **3,1 mld****

* Het totaal aantal zakelijke bancaire financieringen
is exclusief betaalpauzes.

** Dit betreft de generieke betaalpauze die kort na het
begin van de crisis is gegeven.

Leningen met overheidsgarantie*

Aantal bedrijven **8.645**

Totaalbedrag financiering **3,8 mld**

Waarvan:

BMKB (-C) **751 mln** (52,2%)

BMKB **1.386 mln** (19,4%)

BL (-C) **125 mln** (2,7%)

BL **344 mln** (1,4%)

GO (-C) **917 mln** (1,2%)

GO **187 mln** (0,1%)

KKC **68 mln** (23%)

* 67,5% bij BMKB-C, 70% bij BL-C, 80-90% bij GO-C
en 95% bij KKC

Deze infographic is een bijlage bij het persbericht 'Financiering bedrijven met bijna 70 miljard euro goed op peil gebleven tijdens crisis' en geeft de stand van zaken weer per 28 september 2021 sinds 1 maart 2020 (start crisis). De cijfers zijn voortdurend in ontwikkeling.

Om te laten zien dat banken tijdens de coronacrisis klaar stonden voor bedrijven, zette de NVB de in 2020 gestarte Corona Monitor voort. Uit de monitor bleek dat banken sinds het begin van de coronacrisis ondernemers voor een bedrag van in totaal bijna 70 miljard euro aan uitstel van aflossingen en financieringen hebben geholpen, in aanvulling op de steun van de overheid. Banken hielpen in deze periode 71.500 ondernemers aan financiering. Daarnaast verleenden banken in totaal voor 3,1 miljard euro aan uitstel voor aflossingen voor 129.000 bedrijven.

Gratis vrijblijvend zakelijk advies voor zzp'ers

Met steun van de NVB werd in 2020 de dienst Geldfit uitgebreid zodat ondernemers hier ook gebruik van konden maken. Geldfit Zakelijk is een permanent initiatief dat vanuit de Nederlandse Schuld hulproute en Geldfit wordt ondersteund. In 2021 werd de Geldfit hulplijn (0800-8115) door veel ondernemers gebruikt voor hulp bij geldzorgen. Vooral zzp'ers bleken behoefte te hebben aan een luisterend oor en zakelijk advies om weer financieel gezond te worden. De bijdragen maakte mogelijk dat deze hulplijn tijdelijk gratis werd aangeboden.

Groeikapitaal voor getroffen bedrijven

Drie grote banken (ABN AMRO, ING en Rabobank) en het pensioenfonds ABP stellen met elkaar een bedrag van 400 miljoen euro beschikbaar voor bedrijven die na de coronacrisis weer willen investeren maar hinder ondervinden van een verzwakte vermogenspositie. Het gaat daarbij om middelgrote en grote bedrijven die in de kern gezond zijn met voldoende perspectief op continuïteit en rentabiliteit. Deze bedrijven konden vanaf 1 juli 2021 onder voorwaarden een achtergestelde lening aanvragen bij één van deze drie banken.

Uitgelicht

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) heeft in 2021 gewerkt aan een vitale, diverse en veilige bankensector, die dienstbaar is aan klanten en de samenleving. Op een aantal belangrijke thema's, zoals het aanpakken van plofkraken en fraude en het voorkomen van problematische schulden bij ondernemers, heeft de NVB grote stappen gezet. Om dat te bereiken, is veel en goed samengewerkt met publieke partijen

en andere stakeholders. In dit jaarverslag leest u enkele resultaten uit 2021.

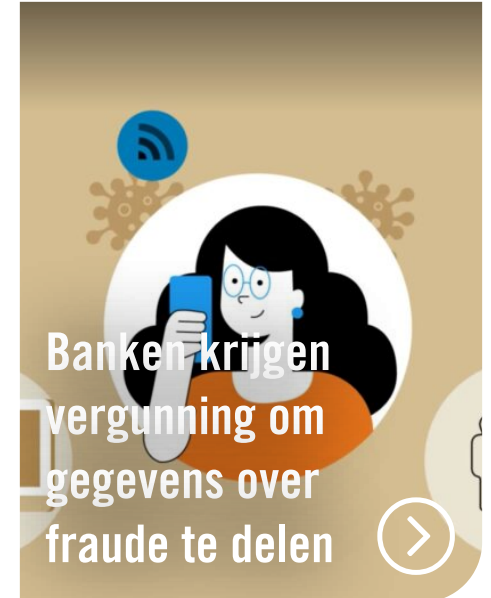
**Consumenten-
vertrouwen in
banken
stabiël, met
stijgende trend**

**De Nationale
Schuldhelp
e blijkt
effectief**

**Sealbagautoma-
ten weer veilig
in gebruik**

**Banken krijgen
vergunning om
gegevens over
fraude te delen**

**Banken
versterken
samenwerking
tegen
witwassen**

**Banken willen
financieel
misbruik van
ouderen altijd
kunnen melden**

**Bankierseed
heeft weg
gevonden
binnen de
bankensector**

**Verkiezingen:
NVB pleit voor
veerkrachtig**

en duurzaam

Duidelijkheid
over
vergoeding bij
bankhelpdesk
raude

Handreiking
'Aan de slag
voor de klas!'
stimuleert
overstap naar
onderwijs

Online
jubileumeditie
Bank voor de
klas

NVB steunt
Actieagenda
Wonen

Nieuwe
methodiek
kredietruimte
consumptief
krediet

Een Deltaplan
tegen
funderingssch
ade

Financiële
sector zet
steun aan
Klimaatakkoord
d voort

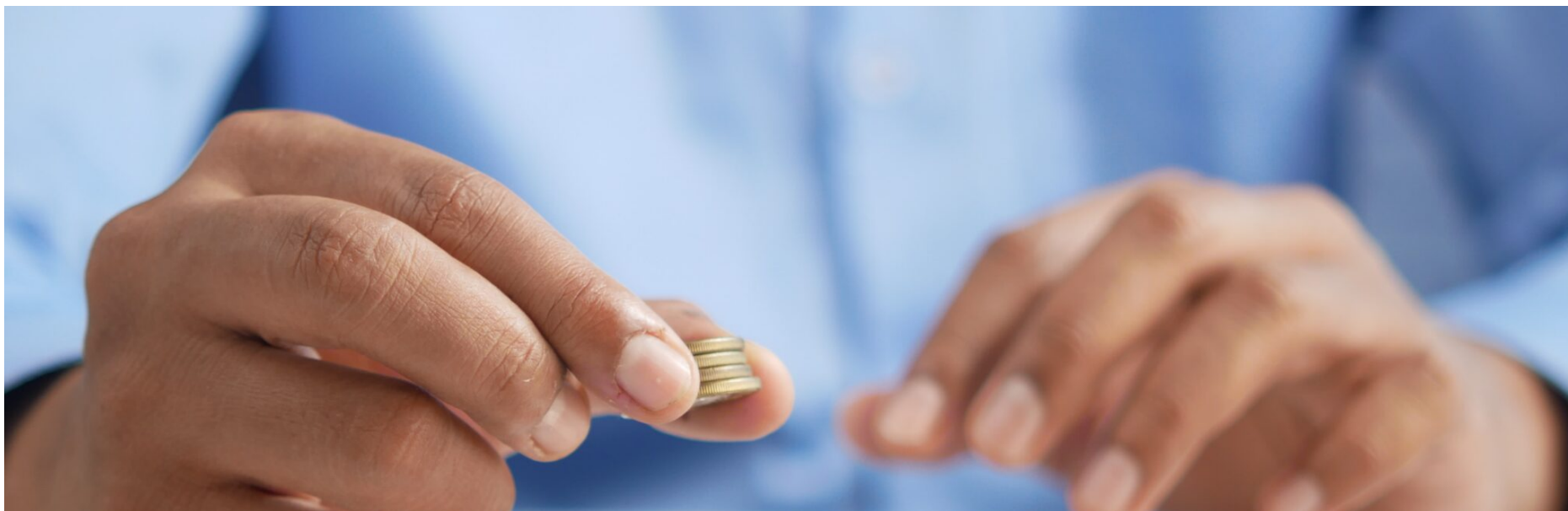

Consumentenvertrouwen in banken stabiel, met stijgende trend

Tijdens de nieuwjaarsreceptie op 11 januari 2021 werden de resultaten van de Vertrouwensmonitor Banken 2020 gepresenteerd, een periodiek onderzoek onder bijna 12.000 klanten van Nederlandse banken. Het vertrouwen in de bankensector en de eigen bank was in het voorgaande jaar stabiel gebleven, waarbij in de loop van het jaar sprake was van een lichte stijging. In het derde kwartaal was sprake van de hoogste meting van vertrouwen sinds de eerste metingen in 2015. Zowel het consumentenvertrouwen in de bankensector als het vertrouwen in de eigen bank steeg verder in de eerste helft van 2021. Dit was de laatste meting van de Vertrouwensmonitor Banken, die wordt vervangen door een nieuw meetinstrument.

Meer informatie:

[Consumentenvertrouwen in banken stabiel, met stijgende trend](#)
[Vertrouwen in banken verder toegenomen](#)

De Nationale Schuldhulproute blijkt effectief

Uit een onderzoek van SchuldenLabNL bleek dat via de Nederlandse Schuldhulp Route niet alleen 18.000 mensen de weg hebben gevonden naar hulp bij hun schuldproblemen maar daarnaast dat dit de samenleving een besparing van 180 miljoen euro aan maatschappelijke kosten heeft opgeleverd. Banken helpen via de [Nederlandse Schuldhulproute](#) klanten om beginnende problemen zo snel mogelijk te voorkomen. Zij worden met behulp van de test op [Geldfit.nl](#) doorverwezen naar deskundige hulpinstanties. Het aandeel van de banken in de besparing van maatschappelijke kosten wordt geraamd op 57 miljoen euro. Banken benaderen hun klanten op verschillende wijzen om na te denken over hun financiële situatie en hen te informeren over de Nederlandse Schuldhulproute voor hulp als dat nodig is.

Meer informatie:

[Banken: Schuldhulproute heeft impact voor onze klanten én samenleving](#)

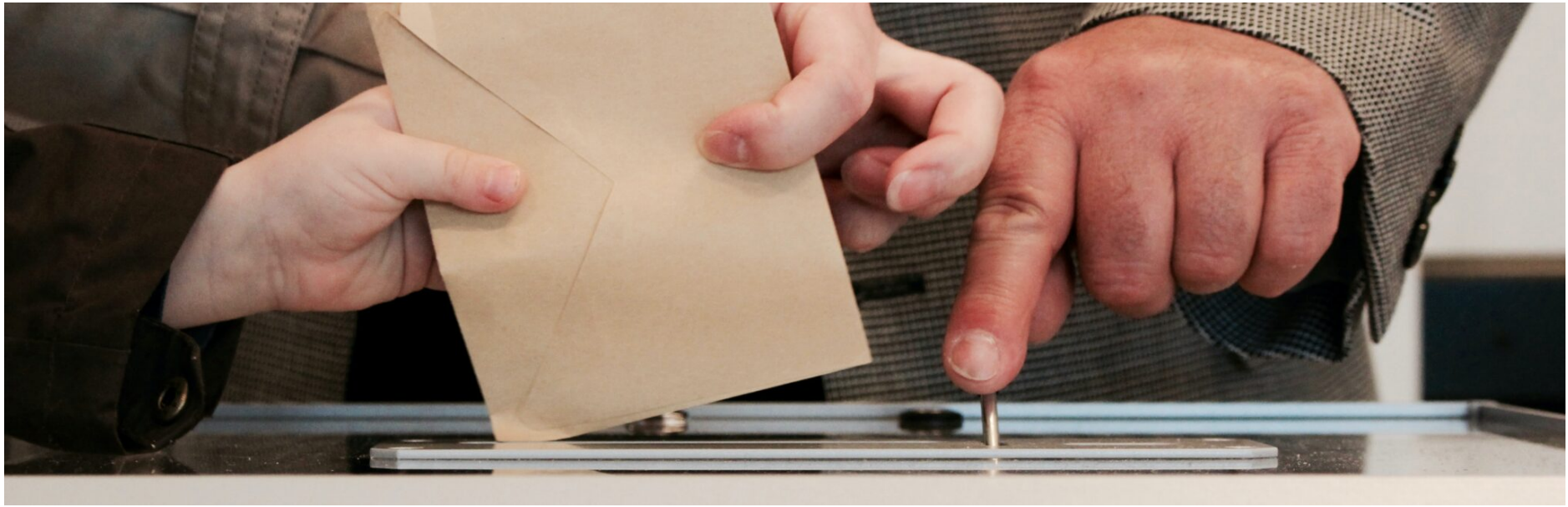
Banken versterken samenwerking tegen witwassen

Met de ondertekening van het Fintell Alliance alliantiedocument bekrachtigen banken en FIU-Nederland in 2021 een nieuw samenwerkingsmodel in de gezamenlijke strijd tegen witwassen. In de Fintell Alliance werken analisten van FIU-Nederland en banken samen op één fysieke locatie. Op die manier kunnen banken op basis van overheidsinformatie gericht zoeken naar aanwijzingen voor en patronen van witwassen.

Meer informatie:

[Nieuw samenwerkingsmodel in strijd tegen witwassen](#)

[Beeld: infographic Fintell Alliance NL]

Verkiezingen: NVB pleit voor veerkrachtig en duurzaam herstel

In aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen op 17 maart 2021 heeft de NVB verschillende position papers gedeeld en, samen met andere financiële koepels, twee online financiële verkiezingsdebatten georganiseerd. Op 2 maart stond het thema 'Veerkrachtig uit de crisis' centraal. En op 11 maart stond het thema 'Duurzaamheid en de rol van de financiële sector' centraal. Onder leiding van moderator Anouschka Laheij debatteerden diverse Kamerleden over verschillende stellingen. De debatten zijn in totaal door 1.898 mensen bekeken.

Meer informatie:

[Online Financiële Verkiezingsdebatten 2021 – Naar veerkrachtig & duurzaam herstel](#)

NVB steunt Actieagenda Wonen

Nederland komt meer dan 330.000 huizen tekort en wonen dreigt voor veel mensen onbetaalbaar te worden. Een brede coalitie van 34 organisaties, waaronder de NVB, heeft verschillende voorstellen en afspraken vastgelegd in de Actieagenda Wonen. Doel is om de komende tien jaar 1 miljoen huizen te bouwen, voor alle doelgroepen. Daarnaast zijn voorstellen gedaan om de leefbaarheid in buurten te verbeteren en de woningvoorraad te verduurzamen. De Actieagenda Wonen werd op 18 februari overhandigd aan Tweede Kamerleden. De voorstellen zijn inmiddels overgenomen door het kabinet.

Meer informatie:

[Brede wooncoalitie gaat woningtekort aanpakken en woonklimaat verbeteren](#)

Nieuwe methodiek kredietruimte consumptief krediet

De NVB en de Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland (VFN) hebben in overleg met de AFM en het Nibud een nieuwe methodiek ontwikkeld om de financiële situatie van de klant nog beter vast te leggen bij het verstrekken van consumptief krediet. Met de nieuwe methode kunnen kredietverstrekkers lasten en inkomsten nog preciezer in kaart brengen zodat de kans op overkreditering verder wordt verkleind. Banken vinden het belangrijk om te voorkomen dat mensen meer lenen dan verantwoord is. Op die manier willen ze helpen om problematische schulden te voorkomen. De nieuwe methodiek is verwerkt in een nieuwe Gedragscode Consumptief krediet die per 1 april in 2021 in werking is getreden.

Meer informatie:

[Nieuwe methodiek voor het vaststellen van kredietruimte bij consumptief krediet](#)

Een Deltaplan tegen funderingsschade

Eén miljoen huur- en koopwoningen lopen de komende dertig jaar een aanzienlijk risico te worden getroffen door funderingsschade als er niet wordt ingegrepen. Deze schade is te voorkomen door een nationaal gecoördineerde aanpak van funderingsproblemen en snel aan de slag te gaan met preventiemaatregelen. Daarom heeft de NVB samen met partners een 'Deltaplan funderingsschade' aangeboden aan politiek Den Haag. De coalitie dringt aan op een regierol voor het Rijk en roept het volgend kabinet op om het Deltaplan te beleggen bij een minister van Wonen. Het Deltaplan is inmiddels overgenomen door het kabinet.

Meer informatie:

[Deltaplan funderingsschade: miljarden aan schade woningvoorraad is te voorkomen](#)

Online jubileumeditie Bank voor de klas

Sinds 2011 organiseert de NVB met haar leden Bank voor de Klas, het gezamenlijke programma voor financiële educatie, met gastlessen voor de groepen 6, 7 en 8 van het basisonderwijs tijdens de Week van het geld. In 2021 was de feestelijke tiende editie van Bank voor de klas. Vanwege corona en de impact daarvan op het onderwijs, leerkrachten en kinderen, was deze editie van Bank voor de klas helemaal online – met een belangrijke rol voor bankmedewerkers. In totaal registreerden we 3.986 registraties voor de gastlessen. De gastlessen werden in 2021 niet alleen gegeven tijdens de Week van het geld, maar ook daarna.

Meer informatie:

[Speciale online editie Bank voor de klas](#)

Handreiking ‘Aan de slag voor de klas!’ stimuleert overstap naar onderwijs

Het onderwijs kampt al jaren met het lerarentekort. Terwijl er in de financiële sector juist sprake is van krimp. Hoe kunnen we geïnteresseerde werknemers uit de financiële sector goed begeleiden naar een baan in het onderwijs? Wat is nodig voor een soepele overstap van de financiële sector naar het onderwijs? Wat moet je doen en wie is waar verantwoordelijk voor? De handreiking Aan de slag voor de klas! laat zien uit welke fases de carrièreswitch bestaat. De handreiking vloeit voort uit het convenant Aan de slag voor de klas, waarvan de Nederlandse Vereniging van Banken in 2019 mede-ondertekenaar was namens de bankensector – als bijdrage om het lerarentekort op te lossen.

Meer informatie:

[Publicatie handreiking: Aan de slag voor de klas!](#)

Financiële sector zet steun aan Klimaatakkoord voort

De banken en andere partijen die het Klimaatcommitment Financiële Sector in 2019 ondertekenden, werkten ook in 2021 aan realisatie van de gedane toezeggingen. De NVB ondersteunt dit traject en organiseerde in dit kader de vijfde Werkconferentie Klimaatcommitment. Daar wisselden de betrokken partijen en stakeholders kennis en best practices uit. Ook verscheen dit jaar de eerste voortgangsrapportage. Daaruit bleek dat de sector aantoonbaar actie heeft ondernomen om de afspraken na te komen. Er is hard gewerkt om inzicht te krijgen in de uitstoot van broeikasgassen die samenhangt met financieringen en beleggingen en om die uitstoot naar beneden te krijgen. Ook werkten instellingen aan actieplannen om hun indirecte uitstoot in lijn te krijgen met het Klimaatakkoord van Parijs. Deze worden in 2022 publiek gemaakt. In het rapport wordt als uitdaging benoemd dat de vergelijkbaarheid van meetmethodes nog beperkt is en de sector wordt opgeroepen die te verbeteren. Om de communicatie over het Klimaatcommitment te verbeteren, lanceerden de partijen een [nieuwe website](#). De site bevat onder meer verschillende publicaties die sinds de ondertekening van het commitment zijn verschenen, een overzicht van de koepels en bedrijven die het commitment hebben ondertekend en nieuws over de stappen die de financiële sector zet om de klimaatverandering tegen te gaan.

Meer informatie:

[Financiële sector lanceert klimaatwebsite](#)

[Financiële sector op koers met afspraken Klimaatcommitment](#)

Duidelijkheid over vergoeding bij bankhelpdeskfraude

Eind 2020 besloten de vier grootste leden van de NVB om particuliere klanten die slachtoffer zijn geworden van bankhelpdeskfraude, ook wel spoofing geheten, uit coulance te vergoeden. Aanleiding voor die beslissing was het feit dat er bij deze vorm van fraude misbruik wordt gemaakt van het vertrouwen dat klanten in hun bank hebben doordat het telefoonnummer en de naam van de bank worden misbruikt. De coulanceregeling geldt dus niet voor andere vormen van fraude waarbij klanten zelf de transacties goedkeuren. Bij het uit coulance vergoeden van de schade bij bankhelpdeskfraude blijft het uitgangspunt dat klanten een eigen verantwoordelijkheid hebben. Daarom hebben banken toetsingscriteria opgesteld om te bepalen in hoeverre zij de schade vergoeden. Uitgangspunt is dat slachtoffers 100% van de schade uit coulance vergoed krijgen tenzij het slachtoffer medeplichtig is aan fraude, al eerder een vergoeding heeft gehad bij dezelfde bank of als het slachtoffer onvoldoende meewerkt aan het fraudeonderzoek van de bank.

Meer informatie:

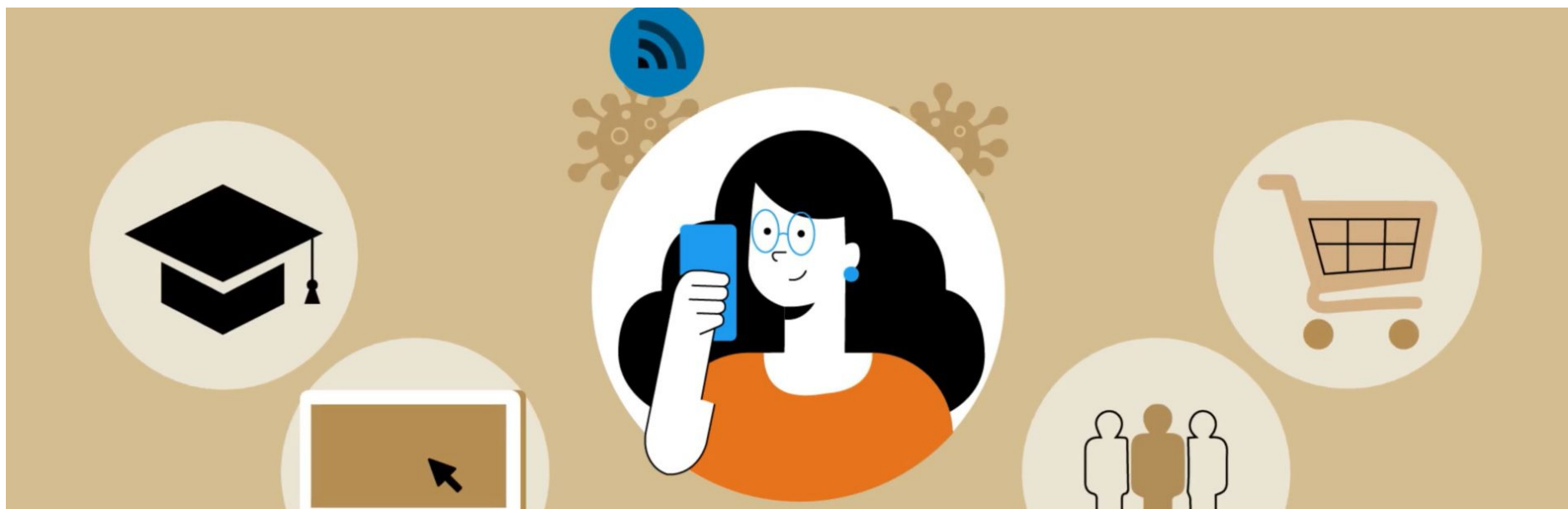
[Toetsingscriteria voor coulance bij bankhelpdesk fraude \(spoofing\).](#)

Bankierseed heeft weg gevonden binnen de bankensector

Ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van de bankierseed heeft de NVB de Erasmus School of Law opdracht gegeven tot een onderzoek naar de ervaringen van bankmedewerkers met de eed en het tuchtrecht in de dagelijkse praktijk. Daaruit bleek dat de waarden die ten grondslag liggen aan de bankierseed hun weg gevonden hebben binnen de bancaire sector. Zo heeft de eed in de dagelijkse praktijk handen en voeten gekregen in gedragscodes, kernwaarden en integriteits- en cultuurprogramma's. Ook zijn dilemma's rond ethiek en integriteit beter bespreekbaar geworden. Het onderzoek leverde ook suggesties voor verbetering op. Zo zouden veel respondenten graag zien dat er ook na de aflegging periodiek aandacht wordt besteed aan de eed. Ook zien sommige medewerkers toch nog drempels om dilemma's te bespreken en er zou meer uit het tuchtrecht gehaald kunnen worden, bijvoorbeeld door uitspraken van de tuchtcommissie uitgebreider binnen de bank te bespreken.

Meer informatie:

[Bankierseed heeft weg gevonden binnen de bancaire sector](#)

Banken krijgen vergunning om gegevens over fraude te delen

Banken en andere financiële instellingen hebben een vergunning gekregen van de Autoriteit Persoonsgegevens om gegevens van personen die een dreiging vormen voor het financiële stelsel onder voorwaarden te delen. De basis voor de vergunning is het Protocol Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen (PIFI), een set strenge regels voor banken en andere financiële instellingen die elkaar willen waarschuwen voor criminaliteit, via het Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen. Omdat het waarschuwingssysteem ingrijpend is voor mensen die ermee te maken krijgen, zijn in het protocol strenge regels vastgelegd, die geheel in lijn zijn met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Meer informatie:

[Banken krijgen vergunning om gegevens over fraude te delen](#)

Banken willen financieel misbruik van ouderen altijd kunnen melden

De NVB pleitte in 2021 voor een grondslag in de wet die het banken mogelijk maakt om financieel misbruik van ouderen altijd aan de kaak te kunnen stellen. Banken doen er veel aan om oudere klanten tegen financieel misbruik te beschermen maar zijn in hun mogelijkheden beperkt. Op dit moment kunnen zij financieel misbruik alleen melden met toestemming van de klant. Die wil daar soms niet aan meewerken, bijvoorbeeld omdat deze onder invloed staat van een hulpverlener (vaak een familielid) die zijn of haar financiën regelt.

Meer informatie:

[Banken willen financieel misbruik van ouderen altijd kunnen melden](#)

Sealbagautomaten weer veilig in gebruik

Begin 2021 hebben banken en Geldmaat op advies van de politie besloten om alle sealbagautomaten voorlopig te sluiten. De reden voor dit ingrijpende besluit was een nieuw type plofkraak. Hierbij kunnen niet-ontplofte explosieven achterblijven, wat een groot risico geeft op ongelukken met gebruikers, medewerkers en passanten van deze automaten. De banken en Geldmaat hebben aan een structurele oplossing gewerkt voor het veilig verpakt afstorten van contant geld in een sealbagautomaat. Op 31 maart konden de sealbagautomaten weer open. Onderdeel van de oplossing is dat ondernemers die gebruik willen maken van deze automaten een storting voortaan altijd vooraf aankondigen in hun eigen beveiligde bankomgeving. Banken hebben hun klanten hierover geïnformeerd.

Meer informatie:

[250 sealbagautomaten weer open vanaf 31 maart](#)

Onze publicaties

In 2021 heeft de Nederlandse Vereniging van Banken de volgende publicaties uitgebracht.

👁 Visiedocumenten

- Naar een publieke digitale euro? – Banken ondersteunen nader onderzoek en experiment

☐ **Position papers**

- Open Finance biedt kansen, mits klant beheer krijgt over eigen data
- Position Paper Bazel 4
- NVB Position Paper – Staatdeelnemingen en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
- Position Paper Integrale aanpak
- Position Paper Evaluatie Bankenbelasting

☐ **Consultatiereacties**

- Publiek-privaat samenwerken voor een duurzame zorgsysteem
- EBA-voorstellen belangrijke basis voor verdere uitwerking ESG-risico's in regelgeving en toezicht
- Nederlandse banken ondersteunen Europese regels voor due dilligence
- Banken blij met toegang tot BRP voor witwasonderzoek

Experts in beeld

De Nederlandse Vereniging van Banken verbindt de bankensector met de buitenwereld en andersom. Dat doen we niet alleen door samenwerking, maar ook met communicatie. Zo laten we in Bank|Wereld Online experts van binnen en buiten de sector aan het woord over onderwerpen die de samenleving bezighoudt. Hieronder vindt u enkele publicaties van het afgelopen jaar.

Interview met hoofdeconoom Esther Barendregt van Rabo Research

Coronasteunpakket voor bedrijven: heeft het gewerkt of niet? >

Interview met strategisch adviseur Paul Bakker van de Nederlandse Schuldhulproute

Nederlandse Schuldhulproute: meer mensen helpen én bijdragen aan veranderingen in 'het systeem' >

Interview met Marloes Kolthof, directeur/bestuurder van de Fraudehelpdesk

Is het nog veilig om klant te zijn in het betalingsverkeer? >

Interview met Rob Koning, directeur van de Dutch Securitisation Association (DSA)

“Met securitisaties kunnen méér beleggers in duurzame investeringen worden betrokken” >

*Interview met Ruben Zandvliet, business & human rights advisor bij
ABN AMRO*

**Protect, Respect and Remedy: “Als bank heb je
een enorme impact op mensenrechten” >**

[< Terug](#)

Interview met hoofdeconoom Esther Barendregt van Rabo Research

Coronasteunpakket voor bedrijven: heeft het gewerkt of niet?

Het corona-maatregelenpakket van de overheid was een succesvolle interventie; er is ons een ernstige mondiale crisis bespaard gebleven. Daarvan is Ester Barendregt – hoofdeconoom bij Rabo Research – overtuigd: “De kracht was dat niet alleen Nederland, maar ook andere landen en de centrale banken tegelijkertijd acteerden. Dat zijn de randvoorwaarden voor een sterk herstel.”

Nog even terugkijkend: waarom kwam de Nederlandse overheid eigenlijk met zo’n breed pakket aan steunmaatregelen?

Ester Barendregt: “Ten eerste natuurlijk omdat ze zich door de pandemie gedwongen zag om zelf te komen met beperkende maatregelen voor het bedrijfsleven. Een vorm van compensatie is dan logisch. Ten tweede waren de maatregelen economisch gezien van belang. Want de pandemie was een enorme schok voor de economie. Mensen bleven massaal thuis en bedrijven sloten hun deuren. Daardoor stokte niet alleen het aanbod, maar ook de vraag. Als vraag en aanbod op elkaar inwerken, dreigt een negatieve spiraal. Zo’n spiraal moet voorkomen worden. Anders wordt weer opstarten na zo’n economische schok heel erg moeilijk.”

De overheid heeft ongekende bedragen uitgegeven. Bij wie kwam die steun terecht?

Barendregt: “Het grote werkpaard van het steunpakket was toch wel de NOW-regeling – de loonsteun. Bedrijven kregen loonkosten grotendeels vergoed en belangrijker: ze konden mensen in dienst houden. Dat is heel belangrijk geweest voor het overeind houden van het vertrouwen in de

economie. Daarnaast was de loonsteun belangrijk om bedrijven 'in shape' te houden. Zodat ze, zodra het weer zou kunnen, weer snel in de starthouding konden staan. Van de eerste NOW-maatregelen maakte circa een kwart de bedrijven gebruik. Een aanzienlijk deel dus. De steun is niet gelijkelijk verdeeld over alle sectoren. In 2020 ging de meeste steun naar de handel en de horeca. De laatste een kleinere sector, maar met relatief veel steun. Het gebruik van de steun liep langzaam terug, tot uiteindelijk een klein percentage van de bedrijven."

"Naast de NOW was het belastinguitstel een enorme liquiditeitsimpuls voor bedrijven. Voor ondernemers ook de makkelijkste manier om liquiditeit in het bedrijf te houden. Daarnaast hielpen de garantieregelingen banken om kredieten aan getroffen bedrijven te verstrekken. Verder was er de tegemoetkoming vaste lasten; een maatregel die de overheid steeds verder uitbreidde, omdat bedrijven steeds langer gesloten moesten blijven. Nederlands telt relatief veel zzp'ers, dus de ondersteuning voor die groep was ook een belangrijke maatregel. De groep waar weinig steun bij terechtkwam, is de groep die al voor de pandemie kwetsbaar was; mensen met zeer flexibele arbeidscontracten en arbeidsmigranten bijvoorbeeld."

Kun je nu al iets zeggen over de effecten van die overheidssteun?

Barendregt: "Ik zie het als een heel succesvolle interventie. Er is ons een zeer ernstige crisis bespaard gebleven. Dat is niet alleen te danken aan Den Haag. Maar ook aan de andere landen en de inspanningen van de centrale banken. Een enorme kracht in deze mondiale crisis was dat landen die het zich konden veroorloven, tegelijkertijd ondersteuning boden en dat het monetaire beleid en het begrotingsbeleid elkaar

versterkten. De voorwaarden voor een sterk herstel zijn daarmee geschapen en dat is precies wat we nu zien gebeuren.”

“Als we kijken naar de cijfers: Rabo Research becijferde dat een soortgelijke economische krimp normaliter zo’n 230.000 werklozen extra zou opleveren. Dat is een voorzichtige berekening. Want we weten niet hoe sterk het vertrouwen zou zijn aangetast zonder die steun. Stoppen met de maatregelen per 1 oktober is verantwoord en verstandig. De arbeidsmarkt is nu zo krap, dat het niet langer opportuun is om mensen met loonsteun vast te houden. Voor een verder economisch herstel is het nodig dat mensen terechtkomen op plekken waar ze het hardst nodig zijn.”

Kunnen we lessen trekken voor een volgende keer?

Barendregt: “Een van de belangrijkste lessen is, zoals eerder genoemd, de kracht van een gezamenlijke aanpak. Een mondiale crisis kun je als land niet alleen te lijf. De Nederlandse overheid acteerde snel en flexibel. Er zijn op tijd aanpassingen gerealiseerd. Groot vraagstuk is hoe je als overheid zulke steunmaatregelen kunt doseren en richten: hoe zorg je dat steun alleen dáár terechtkomt waar het nodig is, precies op tijd en in de juiste hoeveelheid? Belangrijke les, vrees ik, is dat doseren en richten heel lastig is. We zullen ook voor een eventuele volgende keer moeten leven met een zekere mate van imperfectie en ruis.”

In hoeverre zijn de hoge schulden in de getroffen bedrijfssectoren een probleem voor de komende jaren? Zou de overheid daar een stap extra kunnen zetten of kan het anders?

Barendregt: “Ik maak me voor de economie als geheel niet meer zo’n zorgen over de hogere schuldenlast. Ook omdat het verspreid over vijf

jaar kan worden terugbetaald. Maar er zullen zeker bedrijven in problemen komen en failliet gaan. Voor ondernemers betekent een faillissement vaak een enorm persoonlijk leed. Maar het aantal faillissementen is echter nog steeds historisch laag. De economie kan een hoger percentage faillissementen zeker hebben. Of de overheid een extra stap moet zetten? Je wilt natuurlijk voorkomen dat bedrijven met een in principe toekomstbestendig bedrijfsmodel sneuvelen vanwege een hoge schuldenlast door corona. Dat kun je echter niet met algemene steunmaatregelen verhinderen. Ik denk eerder aan maatwerk: ga per bedrijf met de schuldeisers om tafel zitten. De nieuwe WHOA (Wet homologatie onderhands akkoord) geeft ook handvatten om zo'n proces van schuldverlichting in gang te zetten."

Dit interview is op 18 oktober 2021 verschenen op Bank | Wereld Online.

[< Terug](#)

Interview met strategisch adviseur Paul Bakker van de Nederlandse Schuld hulproute

Nederlandse Schuld hulproute: meer mensen helpen én bijdragen

aan veranderingen in ‘het systeem’

In mei 2021 startte de Nederlandse Schuld hulproute (NSR) met haar zzp-campagne, gericht op kleine ondernemers met (dreigende) schulden. De NSR staat voor geen versnipperde schuldenaanpak. Maar één nationale route om betalingsproblemen en dus schulden te voorkomen. Banken stonden in 2019 aan de wieg van deze route. NSR-strategisch adviseur Paul Bakker – voormalig manager Bijzonder beheer bij Rabobank – helpt de route nu verder uit te stippelen.

Wat is volgens jou de kracht van de NSR?

“Dat bedrijven, gemeenten, schuldhulpinterventies en landelijke overheid samen in staat zijn om te doen wat elk van de afzonderlijke organisaties niet kan: een antwoord geven op de complexe schuldenproblematiek in Nederland. Dat doen we door het aanleggen van een eenduidige route: de **Nederlandse Schuld hulproute**. We voeren onze missie uit vanuit een ‘neutrale’ positie. Daardoor zijn we in staat om al die verschillende publieke en private partijen bij elkaar te brengen. Partijen die in het ‘normale’ verkeer niet echt met elkaar te verbinden zouden zijn. In plaats van versnippering zorg je dus voor bundeling. Voor een krachtige samenwerking.”

Wat motiveerde jou persoonlijk om je in te zetten voor deze aanpak?

“Vanaf 2015 raakte ik vanuit Rabobank betrokken bij een eerste vorm van publiek-private samenwerking, die als doel had om samen éérder in contact te komen met mensen met dreigende financiële problemen. In mijn functie had ik dagelijks te maken met klanten die financiële stress hebben. Ik zag de impact daarvan op de mens, het gezin en de omgeving. Dit raakte mij, omdat ik geloof dat iedereen een gezond perspectief verdient – ongeacht je schulden of de factoren die daarmee samenhangen. Met mijn bankervaring ben ik dan ook dankbaar dat ik vanuit de NSR mag bijdragen aan het mogelijk maken van een gezond (financieel) perspectief voor mensen.”

Wat is nu de rol van banken in dit samenwerkingsverband?

“Banken zijn vanaf het begin betrokken bij de NSR. In een gezamenlijke pilot onder de vlag van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) ontdekten we dat klanten van banken heel goed reageren op de communicatie van banken om naar [Geldfit.nl](https://geldfit.nl) te gaan. Dat gaat middels een eenvoudige test, die klanten inzicht geeft in hun financiële situatie en in acties om die situatie te verbeteren. Ook in 2021 hebben banken een belangrijke rol in de route: nu vanwege corona meerdere huishoudens en ondernemers voor financiële uitdagingen staan, kunnen banken via de NSR zorgen dat klanten worden doorgeleid naar brede, gezamenlijk georganiseerde hulp. Wat verder reikt dan wat een bank afzonderlijk kan betekenen voor de klant.”

Op welke NSR-resultaten ben je echt trots?

“Dat we nog vóór de coronacrisis met elkaar in Nederland een samenwerking hebben opgezet die nu relevanter is dan ooit. We kunnen elke dag mensen met geldzorgen echt helpen. Ook trots ben ik op [Geldfit](https://geldfit.nl)

Zakelijk.nl – een route speciaal voor ondernemers – en dat we naast onze online kanalen ook een landelijk telefoonnummer in de lucht hebben: 0800-8115. Dat nummer biedt mensen een luisterend oor, maar ook een concrete doorverwijzing naar passende hulp. Kortom: het is mooi dat we als NSR-partners dit samen doen en samen impact maken.”

Wat zijn de toekomstplannen voor de Nederlandse Schuldhulproute?

“Enerzijds natuurlijk veel mensen helpen om de weg naar de juiste hulp te vinden. Hen helpen met financiële uitdagingen. Dit jaar starten we met onze strategische partner **SchuldenLabNL** ook een onderzoek naar de impact van de NSR op mensen, organisaties en Nederland. Anderzijds willen we stevig bijdragen aan de benodigde veranderingen van ‘het systeem’: hoe gaan we in Nederland om met schulden en schuldenaanpak? We willen de publiek-private dialoog versterken, en de overheid nieuwe inzichten geven om de financiële positie van consumenten te versterken op het moment dat er geldproblemen ontstaan, maar nog liever bij het voorkomen ervan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de werkwijze rondom toeslagen. We blijven werken aan nieuwe concepten om zoveel mogelijk doelgroepen tijdig te bereiken; we werken aan een jongerenpropositie MoneyFit en hopen een krachtige samenwerking te formeren rondom kinderarmoede.”

Welke uitdagingen voorzie jij nog in de toekomst en welke oplossingen zijn nodig volgens jou?

“Ik denk dat corona laat zien hoe kwetsbaar we zijn in situaties die we niet kunnen beheersen. Wat meespeelt, is dat er meer financiële kwetsbaarheden zijn dan vroeger. Worden situaties complexer, dan vraagt dit om nog intensievere samenwerking tussen overheden, bedrijven en burgers. De stem van de burger zal meer ruimte moeten krijgen bij het maken van gewogen beleid en aanpak. Wij willen die stem ook een plek geven in de NSR. Ook zal er meer ruimte moeten komen voor het bouwen aan buffers om tegenslagen te voorkomen. Dat betekent ook dat we misschien toe moeten naar een nieuwe mindset – tevreden kunnen zijn met ‘iets minder’. Met elkaar hebben we een verantwoordelijk om vooral kwetsbaren in de samenleving te ondersteunen en te beschermen.”

Dit interview is op 27 mei 2021 verschenen op Bank | Wereld Online.

[< Terug](#)

Interview met Marloes Kolthof, directeur/bestuurder van de
Fraudehelpdesk

Is het nog veilig om klant te zijn in het betalingsverkeer?

Vriend-in-nood-fraude, phishing, smishing, bank-aan-huis-oplichting... banken zien een forse toename van fraude in het betalingsverkeer. Criminelen worden steeds inventiever en het aantal slachtoffers groeit. Registeren van meldingen is belangrijk om inzicht te krijgen in fraudetrends, zodat de aanpak steeds beter kan. Welke trends ziet de landelijke Fraudehelpdesk? Welke oplossingen zien zij voor een verbeterde aanpak en wat is daarvoor nodig?

We zijn een particuliere organisatie, met subsidie van het ministerie van Justitie en Veiligheid waarvan wij de 'ogen en oren' zijn als het gaat om fraude, begint Marloes Kolthof, directeur/bestuurder van de Fraudehelpdesk: "Burgers en ondernemers die slachtoffer worden van fraude of oplichting, kunnen dat centraal bij ons melden. Wij registreren de melding en adviseren over vervolgstappen. Bijvoorbeeld aangifte doen, naar de bank stappen en/of contact opnemen met Slachtofferhulp. We maken analyses op basis waarvan we met relevante stakeholders onze doelgroepen informeren en waarschuwen. Ook Tweede Kamerleden weten ons te vinden. Neem de opkomst van neptelefoontjes namens een bank. Politici doen dan bij ons navraag of wij meldingen daarover hebben ontvangen."

Drastische toename fraudemeldingen

Op de vraag welke trends de Fraudehelpdesk ziet in fraude waarbij banken als betaaldienstverleners zijn betrokken, antwoordt Kolthof: "Van de zogeheten bancaire fraude – waarbij het slachtoffer wordt misleid,

maar niet zelf de betalingsopdracht geeft – hebben we geen zicht op de precieze aantallen. Banken vergoeden in principe die schade en handelen dat zelf af met het slachtoffer. Die melden die fraude niet altijd bij ons.”

“We zien het afgelopen coronajaar een drastische toename van het aantal fraudemeldingen. Daaronder vallen ook bancaire en niet-bancaire fraude – onder het laatste valt misleiding waarbij de klant wél zelf de betalingsopdracht geeft. Indirect laten onze analyses dus zeker tendensen zien. We ontvangen ongelooflijk veel meldingen van spoofing (bellen/sms'en vanaf een nagemaakt telefoonnummer, bijvoorbeeld van de bank) en phishing ('hengelen' naar vertrouwelijke (betaal)gegevens). Die groei is een eerste tendens.”

WhatsApp, geldezels en beleggen

Kolthof: “Tweede tendens is dat het afgelopen jaar bepaalde fraudevormen fors groeiden, bijvoorbeeld de online aan- en verkoop. Ook groeide de WhatsApp-fraude ('vriend-in-nood-fraude'). Dat gaat om honderden meldingen per week; gemiddeld € 3.000 per slachtoffer. De toename komt niet alleen doordat steeds meer mensen – waaronder senioren – op WhatsApp zitten. Ook wordt het voor criminelen steeds makkelijker om kant-en-klare pakketjes te kopen voor hun fraudepraktijken. Verder neemt ook beleggingsfraude toe, bijvoorbeeld beleggen in bitcoins. Mensen horen dat dat aantrekkelijk kan zijn, vullen snel wat in op een mooie website en worden vervolgens om de tuin geleid: 'ik zou na een paar maanden kunnen cashen, maar ik moet veel meer inleggen?' Zo'n beleggingsproduct is niet altijd illegaal, maar er is vaak wel degelijk sprake van misleiding.”

Eenduidig definiëren?

Het registreren van meldingen van cyberincidenten is belangrijk om inzicht in trends te krijgen. Banken registreren, de Fraudehelpdesk registreert, maar ook het Openbaar Ministerie en de Politie doen dat. Elke partij op z'n eigen manier. Ingewikkeld, beaamt Kolthof: "Neem WhatsApp-fraude. Dat wordt ook wel geregistreerd als hulpvraagfraude of vriend-in-noodfraude. Wij registreren het voor het ministerie als onderdeel van 'identiteitsfraude natuurlijke personen'. Wil je een goed totaalbeeld krijgen, dan moet je allereerst eenduidig definiëren en ook: eenduidig meten. Daar willen wij als Fraudehelpdesk graag het voortouw in nemen. Een goede rapportage en analyse is immers voor veel meer partijen bruikbaar dan alleen voor het ministerie. Ook wil je mensen helder voorlichten over de bedragen die ze vergoed krijgen in bepaalde gevallen. Over dit soort zaken schakelen we bijvoorbeeld met de Betaalvereniging Nederland die de veiligheid van het betalingsverkeer onder haar hoede heeft."

Privacyregelgeving: praktische bezwaren

Privacyregelgeving levert voor banken obstakels op bij het registreren en delen van (mogelijke) fraudegegevens. Ook de Fraudehelpdesk ervaart obstakels, aldus Kolthof: "Persoonsgegevens van afzenders van valse berichten – zoals telefoonnummers, mailadressen en bankrekeningnummers – mogen wij niet ontvangen, registreren en verwerken. Dat maakt ons werk wel complex; daardoor kunnen wij er niet aan bijdragen dat een melder zijn verhaal breed kan vertellen – wat de melder vaak wel graag wil. Hij of zij vangt soms bot bij de politie, omdat daar vaak geen capaciteit of prioriteit is voor deze zaken. Ook vangt de melder bot bij andere organisaties, omdat zij deze informatie soms ook niet mogen hebben en ook niet mogen delen."

“Een ander voorbeeld: als wij per dag 30 meldingen zouden krijgen over bijvoorbeeld een zelfde frauduleus bankrekeningnummer, dan mogen wij dat nummer niet ontvangen en dus ook niet vastleggen en kunnen wij ook niet naar de bank stappen. Kon dat wel, dan werd de opsporing natuurlijk veel makkelijker. Ook analyses en acties zouden effectiever worden. Onze rol is in die zin bij het vangen van boeven klein. Maar het illustreert dat de obstakels vanwege privacywetgeving zorgen dat veel meer criminelen hun gang kunnen gaan dan nodig is. En elke crimineel is er een te veel.”

Moeten banken willen waarschuwen?

Samenwerken met andere organisaties is superbelangrijk, benadrukt Kolthof tot slot: “Vooral ook in de communicatie naar de burger. Het is van belang dat er een juiste balans is tussen goede voorlichting aan de ene kant en de garanties voor veilig bankzaken doen aan de andere kant. Campagnes van de verschillende partijen zijn effectief maar overlappen elkaar soms. Met meer samenwerking zouden we ook daarin nog effectiever kunnen zijn.”

Dit interview is op 27 juli 2021 verschenen op Bank | Wereld Online.

[< Terug](#)

Interview met Rob Koning, directeur van de Dutch Securitisation Association (DSA)

“Met securitisaties kunnen méér beleggers in duurzame

investerings worden betrokken”

Vanuit Europa zijn er veel initiatieven om ook financiële markten een rol te laten spelen in een duurzame economische ontwikkeling. Ook het financiële product securitisatie kan een duurzaam financieringsinstrument zijn – zeker als aan de overvloed van goedkoop ECB-geld een einde mocht komen, aldus Rob Koning van de Dutch Securitisation Association (DSA).

“Securitisatie is het omzetten van normale activa in securities – effecten dus. Die omzetting gebeurt om leningen te kunnen financieren. Een voorbeeld is het omzetten van een hypotheekportefeuille in obligaties die je kunt uitgeven aan beleggers”, begint Rob Koning, directeur van de Dutch Securitisation Association (DSA) – de belangenvereniging die in 2012 werd opgezet door een aantal Nederlandse banken en verzekeraars die securitisaties uitgeven.

Bv'tje

Nederlandse Banken gebruiken securitisaties vooral voor hun hypotheekportefeuille. Hoe werkt dat? Koning: “Een securitisatie kun je zien als een klein, op zichzelf staand bv'tje binnen de bank – met een eigen balans. Met op de ene kant op die balans een pakket aan hypotheekleningen, en op de andere kant worden securitisaties uitgegeven, bijvoorbeeld obligaties. Grotere beleggers, bijvoorbeeld pensioenfondsen,

verzekeringsmaatschappijen en banken kopen die op om hun risico te kunnen spreiden: verschillende obligaties, met verschillende ratings (beoordeling van de kredietwaardigheid), vertegenwoordigen een verschillende mate van risico op verliezen in het totaalpakket hypothekeken.”

Verduurzaming

De aard van dit product maakt het heel geschikt is voor verdere verduurzaming van de economie, vervolgt Koning: “Securitisatie biedt de mogelijkheid het risico van een leningportefeuille ‘op te knippen’. Dat betekent dat overheden kunnen investeren in het hoogste risico, om daarmee andere beleggers mee te krijgen voor het minder risicodragende deel van een securitisatie. Met als resultaat dat er méér beleggers in duurzame investeringen kunnen worden betrokken. Ook zorgt securitisatie voor een heel directe band met de leningen die je wilt verduurzamen. De belegger heeft dus meer zekerheid dat zijn geld ook duurzaam wordt besteed.”

Nieuwe regelgeving

Waarom is securitisatie geschikt voor beleggers die duurzaam willen beleggen? Daarvoor moeten we even terug de geschiedenis in – onder meer naar veranderde regelgeving, aldus Koning: “Na de bankencrisis in 2008 kwam het product in een minder goed daglicht. Het zou te weinig transparant zijn. Het mocht nog wel worden gebruikt, maar banken moesten veel meer kapitaal aanhouden, wat het product heel duur maakte. Het gebruik liep dus terug. Omdat securitisatie in Nederland vanwege de grote hypothekeportefeuille toch hard nodig was, is onder meer de DSA opgericht. Doel was om het product te standaardiseren en minder complex te maken, vanuit het idee: securitisatie is een nuttig

product, maar je moet zorgen dat de kwaliteit goed is en het product transparant is. Kort gezegd: een belegger moet van een pakket hypotheek kunnen zien wat erin zit. De belegger kan nu elke lening controleren als hij wil. Niet wie de klant is of zijn postcode, maar wel: dit is de taxatiewaarde van het huis, het inkomen van de klant, de hoogte van de lening enzovoort.

Simpel, transparant, gestandaardiseerd

Per 1 januari 2019 zijn soortgelijke kwaliteitskenmerken opgenomen in nieuwe Europese regelgeving voor securitisaties. Wat is er daardoor veranderd? Koning: "Kort gezegd betekent het dat banken voor securitisaties die voldoen aan hoge kwaliteitseisen – STS standaarden: Simple Transparant en Standardised – minder kapitaal hoeven aan te houden dan voor securitisaties zonder dat STS-label. Dat maakt securitisatie voor banken en beleggers weer een aantrekkelijk product."

Koning: "Ik zie in de toekomst veel mogelijkheden voor securitisatie, omdat het product mogelijkheden biedt om zowel risico's als duurzaamheid goed zichtbaar te maken voor de belegger. Op dit moment wil het nog niet hard lopen met securitisatie, omdat banken in overvloed goedkoop geld kunnen krijgen van de Europese Centrale Bank. Maar met oplopende inflatie- en renteverwachtingen, zal de rol van de ECB geleidelijk gaan afnemen en securitisatie weer een belangrijke rol kunnen gaan spelen in de financiering van Nederlandse (en Europese) banken."

Meer informatie over DSA, zie [**dutchsecuritisation.nl**](https://dutchsecuritisation.nl)

Dit interview is op 8 december 2021 verschenen op Bank | Wereld Online.

[< Terug](#)

Interview met Ruben Zandvliet, business & human rights advisor bij
ABN AMRO

Protect, Respect and Remedy: “Als bank heb je een enorme impact op

mensenrechten”

Alle mensenrechten voor alle mensen. Dat is de kern van 10 december – de VN Internationale Dag voor de Rechten van de Mens. Ook banken werken actief aan mensenrechten. Vrijwillig, vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. En in de nabije toekomst ook via Europese – ‘due diligence’ – wetgeving. Een goede zaak, maar ook een uitdaging, aldus Ruben Zandvliet, business & human rights advisor bij ABN AMRO.

Mijn werk gaat enerzijds vooral over het identificeren en monitoren van de belangrijkste mensenrechtenrisico's voor de bank. En anderzijds over het extern rapporteren en overleggen over mensenrechten – met als doel het voorkomen van negatieve impact op mensenrechten door ABN AMRO en haar zakelijke relaties. We baseren onze inspanningen op de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs),” zo omschrijft Ruben Zandvliet zijn werk binnen de Group Sustainability – de centrale duurzaamheidsafdeling van ABN AMRO.

“ABN AMRO heeft circa 20.000 medewerkers, 5 miljoen particuliere klanten en talloze zakelijke klanten die ook weer medewerkers hebben en in gemeenschappen opereren. Als bank heb je dus een enorme impact op mensenrechten, en daarmee een verantwoordelijkheid om actief werk te

maken van de internationale richtlijnen op dat vlak. In de eigen bedrijfsvoering. Maar ook in de relaties met zakelijke klanten.”

Bij elkaar brengen

Hoe ziet een werkdag van een business & human rights advisor eruit?

Zandvliet: “Ik overleg veel met externe stakeholders en experts, bijvoorbeeld met vakbonden: wat is hun visie op mensenrechtenvraagstukken, in welke sectoren zien zij risico’s en wat zou je als bank van je klant moeten vragen? Ook overleg ik regelmatig met ngo’s en andere banken. Binnen de **Equator Principles** werken we bijvoorbeeld samen met internationale banken. Die principes vormen een gemeenschappelijk risicoraamwerk waarmee financiële instellingen milieu- en sociale risico’s adresseren. Een minimumnorm voor due diligence (‘gepaste zorgvuldigheid’), zodat verantwoorde risicobeslissingen bij projectfinancieringen mogelijk zijn. We werken nu aan nieuw beleid voor een klachtenmechanisme bij deze projecten. Vaak voldoen die nog niet aan de eisen die in de UNGPs worden gesteld.”

“Intern breng ik collega’s en expertise op mensenrechtenvraagstukken bij elkaar. Een samenwerking bijvoorbeeld met commercial banking, op de vraag hoe om te gaan met mogelijke uitbuiting van arbeidsmigranten in bepaalde sectoren. Ook de meer technische vraagstukken pakken wij op, bijvoorbeeld hoe mensenrechten inpasbaar zijn in het sustainable finance programma van de bank. Training van collega’s op de UNGPs en hoe die banken raken, is ook onderdeel van mijn werk.”

Ambitieus blijven

Naar verwachting komt Europa op termijn met due diligence-wetgeving; een eerste plan is aangenomen door het Europees Parlement. Komt deze

brede wetgeving voor het bedrijfsleven er, dan moeten ook banken voldoen aan wettelijke normen op mensenrechten. Een goede zaak, aldus Zandvliet, maar hij ziet ook een uitdaging: "Banken hebben altijd gewerkt vanuit de vraag: hoe kun je – met als leidraad de UNGPs – samen met klanten en externe stakeholders voortgang maken op mensenrechten? Op basis van vrijwilligheid en de intrinsieke motivatie om je maatschappelijke verantwoordelijkheid te pakken. Met wetgeving rijst de vraag: hoe zorgen we dat we als sector ons niet gaan blindstaren op alleen compliant zijn? De uitdaging zit 'm erin dat we ambitieus blijven op het vlak van mensenrechten."

Dit interview is op 10 december 2021 verschenen op Bank | Wereld Online.

Vooruitblik: uitdagingen voor de sector

De coronapandemie ligt niet heel ver achter ons en de gevolgen daarvan zien we in onze economie. Bij het uitkomen van dit jaarverslag staan we voor nieuwe grote uitdagingen: de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie. Consumenten en ondernemers hebben te maken met hoge kosten door stijgende energie- en grondstofprijzen. Banken willen hun

maatschappelijke rol vervullen en staan klaar om klanten door de moeilijke tijd heen te helpen. De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) licht een aantal van die uitdagingen voor de sector voor 2022 en verder hieronder toe.

Een sterke financiële sector

Uit de stresstest van de Europese Centrale Bank in 2021 is gebleken dat de Nederlandse bankensector weerbaar is gebleken tijdens de pandemie. Door de stevige buffers en de steunmaatregelen konden banken de kredietverlening op peil houden en daarmee de overheid helpen om de coronacrisis te dempen. Toch is er werk aan de winkel om de Nederlandse bankensector voor de toekomst sterk te houden. De kapitaalsverzwaringen, rapportage- en beloningsverplichtingen en de hogere fiscale lastendruk maken het voor de Nederlandse banken moeilijker om te concurreren op het Europese speelveld. Zo wordt bijvoorbeeld in 2022 een ondergrens voor de risicoweging van hypotheekleningen ingevoerd. Nederlandse banken zullen hierdoor extra kapitaal moeten aanhouden voor de hypotheekleningen die zij verstrekken. De wensen van klanten en de concurrentie van spelers van buiten de bankensector maken verder dat de sector moet investeren en innoveren, om klanten en de samenleving ook de komende jaren goed van dienst te kunnen zijn. De NVB blijft zich inzetten dat banken de ruimte krijgen die hiervoor nodig is.

Op weg naar een duurzame economie

Nederland staat voor een grote uitdaging als het gaat om de energietransitie. Om de klimaatdoelen te behalen moet de energietransitie worden versneld. Het coalitieakkoord dat in 2021 tot stand kwam, biedt aanknopingspunten voor banken om samen met de overheid te werken aan een duurzaam Nederland. Bankieren hebben

belangrijke stappen gezet op dit vlak. Banken liggen op koers met hun afspraken uit het ondertekende Klimaatcommitment 2019. Banken willen hun ambities waarmaken en zullen eind 2022 met actieplannen komen met concrete reductiedoelstellingen die bijdragen aan de vermindering van de broeikasuitstoot. Banken voelen de urgentie om te verduurzamen, maar kunnen dit niet alleen. Banken willen hun klanten helpen om serieuze verduurzamingsstappen te zetten. Door klanten extra bewust te maken van de noodzaak en de kansen om te verduurzamen.

Fraude en ondermijnende criminaliteit

Om het criminel en echt lastig te maken moet er fors worden geïnvesteerd in de strijd tegen fraude en ondermijnende criminaliteit. De bankensector zet zeer stevig in op het tegengaan van criminaliteit. Dit is voor zowel banken als klanten een arbeidsintensief traject waarbij voor een effectieve gegevensuitwisseling tussen banken en publieke partijen slechts deels bij wet is geregeld. De informatie-uitwisseling verloopt daardoor deels nog traag of er wordt helemaal niet uitgewisseld. Wat wel goed geregeld is, is de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS). Die zorgt ervoor dat publieke en private partijen onderling gegevens kunnen uitwisselen om de samenleving beter te kunnen beschermen tegen fraude en witwassen van geld.

De totale schade door verschillende vormen van fraude in het betalingsverkeer is in 2021 gestegen naar 62,5 miljoen euro. Online fraude heeft een enorme emotionele impact op slachtoffers. Banken nemen voortdurend maatregelen om fraude te voorkomen en klanten voorlichting te geven zich ertegen te wapenen. De zorgwekkende sterke stijging van de totale schade door fraude en oplichting onderstreept de noodzaak om samen met overheid en andere partijen snel tot een

integrale aanpak te komen om deze vormen van criminaliteit te bestrijden. Banken pleiten al langer voor een integrale aanpak, waarbij zij onder andere met de verantwoordelijke ministeries, toezichthouders, politie, Openbaar Ministerie, sociale media, BigTech's, Internet Service Providers, telecompartijen en handelsplatformen de handen ineenslaan. Ook de Cyber Security Raad heeft opgeroepen tot actie en investeringen om de trend van toenemende digitale fraude te keren. Verder uitstel betekent meer schade voor slachtoffers en grotere winsten voor criminelen.

De uitdagingen voor onze sector zijn groot. Banken zijn zich ervan bewust dat zij op al deze maatschappelijke thema's een cruciale rol vervullen. De sector wil sterke banken houden in Nederland die kunnen bijdragen aan een sterke samenleving.

Bank in beeld

Over het algemeen ging het goed met de bankensector. Het algemeen vertrouwen in banken bleef stabiel en liet in de tweede helft van 2020 een lichte stijging zien. Voor het MKB zijn banken nog steeds de grootste financieringsbron. De totale schade veroorzaakt door fraude is fors toegenomen. Fraude en oplichting blijft topprioriteit voor banken. Kijk voor meer actuele cijfers over onze sector op bankinbeeld.nl.

7

**Dienstverlening
aan bedrijven**

17

1.05

81

23

Circa de helft van de kredietverlening stond uit bij het mkb. De klanttevredenheid van mkb'ers over de dienstverlening

1.986

Tweets vanuit @bankensector verzonden met een bereik van 8.6 miljoen

bankmedewerkers actief in werkgroepen en commissies

146

berichten geplaatst op LinkedIn

nieuwsberichten, 26 films en een podcast gepubliceerd op nvb.nl

41.161

views van de films via de kanalen Youtube, Twitter en LinkedIn

dialogobijeenkomst en georganiseerd

4

werkbezoeken voorzitter Chris Buijink

1.456

NVB berichten op externe online sites

84

keer Politieke

51

2

**gepubliceerd met
een bereik van 29.9
miljoen**

**Monitor voor
Brussel en Den
Haag verstuurd**

**Bank | Wereld
Online artikelen
gepubliceerd**

**edities B | W
magazine verspreid**

189.152

**totaal aantal
bezoekers nvb.nl**

6.489

**totaal aantal
bezoekers
bankenbrexit.nl**

6.828

**totaal aantal
bezoekers
bankinbeeld.nl**